

Ferencz.
 oban sike-
Pórszász
Margit. A
 gfejtés. —
 ág, láttam
 lelkesedni
 szeretem :
Emma.
 n. — An-
 ék szerint
 ives fölvi-
 Ugy van
 gy-egy tá-
 n tükröző-
 majd tán
 en és raj-
Kis lány-
 etelnek. —
 esési mind
 hatók Eg-
Hegedüs
 tás kérdé-
 los Paula
 yit: mint
 á lenni. —
 llok a cse-
 g. Ha még
 egkaphat-
 ár lefotog-
 ás világ-
 én házam-
 kis babák-
 ogadom és
 lnak meg
 eked »*Kis*
Horváth
 csinos ; de
 elmaradt
 ekklamálni.
 mulás meg
 Palkó nem
 ismerem
 nek vala-
 » *Kis Lap* »
 nak elszór-
 ár fogytu-
 darab egy
 ásban fog
 reskedése-
 neki érzel-
 y a nyilván-
 m talál la-
 meg nem
 azért nem
 érdektelen,



ÍNTÉS. (Lásd a 352. lapon.)

K É T Á R V A.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)



SZERENCSEJE volt, hogy Kerekesné asszonyom ezt meg nem hallotta. Mert ő megértetette volna, miféle csalásról beszél Kerekes uram és később majd mi is megtudjuk és akkor megértjük, miért nem merte a becsületes iródiák többé keresni a talált gyermek gazdag szüleit, szegénységében is mért nem vágyott többé a jutalomra, melyre kezdetben annyira számított. Erről azonban nem szólt senkinek és Sarolta csak álmodozott tovább arról, milyen jó dolga lesz neki, ha majd grófkisasszony lesz; csak magára gondolt, másra senkire s egyszer Imre szinte boszankodva mondá neki:

— De hátha nem lesz jó dolgod? Hátha igazi szüleid majd keményen bának veled?

— Mindegy, mégis gazdag leszek.

— És nem sajnálnál megválni e derék emberektől, kik fölnevelnek, mint a saját édes gyermeköket.

— Furcsa kérdés! Már hogy sajnálhatnám, mikor jobb dolgom lesz?

— De csak hálás léssz irántuk?

— Természetes! Majd megkérem szüleimet, hogy jutalmazzák meg őket, vagy akár magam is megteszem.

— Hm! Ugy beszélsz, mintha már is valami grófkisasszony volnál. De hátha semmi sem lesz belőle? Hátha szegény leány maradsz örökre?

Sarolta szinte elsápadva bámult Imrére aztán így felelt:

— Az nem lehet... nem! Előbb-utóbb be fog következni, mondta Kere-

kes mama. Ha csalódnánk, az borzasztó volna, akkor én nagyon szerencsétlen lennék.

Majdnem sirva fakadt, de aztán csak hamar ismét dölyfösen hátra vetette fejét és fitymáló hangon mondá:

— De mit is beszélsz te nekem efféleket! Te ehhez nem értesz. Én érzem magamban, hogy nem ilyen szegény sorsra születtem, — de te persze nem tudod az effélét, nem, mert belőled soha sem lesz nagy ur.

Imre majdnem megharagudott a boldondos gyermekre, de legyőzte indulatát s csak mosolygott, nem árulta el magát. Mi haszna dicsekednék azzal, hogy ő bizony nagyuri szülők gyermeke, ő gróf, és be is bizonyíthatja! El volt tökélve, hogy követi anyja tanácsát és nem árulja el titkát, mint becsületes szegény ifju fogja megkeresni kenyerét.

Ezt a szándékát azonban mégsem tarthatta meg egészen.

Épen ama nap után, melyen Saroltával így beszélgetett, korán reggel nagy lárna és jajveszékélés riasztá fel álmából. Gyorsan felöltözött és sietett ki megtudni, mi történt.

Sok ember ácsorgott a ház előtt és mind a Zsuzsánna asszony boltját bámulta. Ott kellett valami bajnak történni s lehetett is hallani a Zsuzsánna asszony hangját, a mint jajgatott és siránkozott:

— Oh a rablók, a haramiák! Koldussá tettek! Végem van, éhen kell vesznem szegény szerencsétlen fiammal együtt! Oh jaj nekem!

Jó ideig tartott, míg Imre végre megtudhatta, mi történt. Az éjjel gonosz

tolvajok feltörték a Zsuzsánna asszony boltcskáját és mindent elhordtak belőle. Pedig az a kevés portéka, ami a boltban volt, az volt Zsuzsánna asszonynak minden vagyona, abból élt és így igaza volt, mikor azt mondta, hogy koldussá tették őt azok a gonosz rablók. Az emberek sajnálkoztak, egyik-másik adott is valami kis alamizsnát a szegény asszonynak, de aztán kiki dolgára ment és Zsuzsánna asszony egymaga siránkozott, mialatt Jankó, az ő hülye fia, báméskodva nézett jobbra-balra, végre pedig szokása szerint megszólalt, hogy enni kérjen.

— Nincs, semmink sincs többé! szolt anyja kétségbeesetten. Alamizsnából fogunk tengődni, mehetünk koldulni!

Imrében az első pillanatban gonosz boszu-indulat ébredt föl s visszagondolva a sok keserűségre, melyet neki Zsuzsánna asszony okozott, ilyenforma gondolat vilant át az agyán:

— Utólért sorsod! A Gondviselés megbüntetett gonoszságaidért, melyeket rajtam elkövettél.

De csak egy pillanatig gondolt effélet, aztán szégyenkezett saját maga előtt. Örülni a más szerencsétlenségén, mily csuf dolog! És ha ellensége volt is, most, mikor balsors érte, ezt feledni kell. Eszébe jutott Károly elbeszélése a nemes Szapáryról... ez bizonyosan nemcsak nem örvendett, hanem még segíteni igyekezett volna.

— Igen, segíteni kellene szegényeken... de fájdalom én nem tehetem, magam is földhöz ragadt szegény vagyok. Ha most olyan gazdag volnék, mint atyám volt!

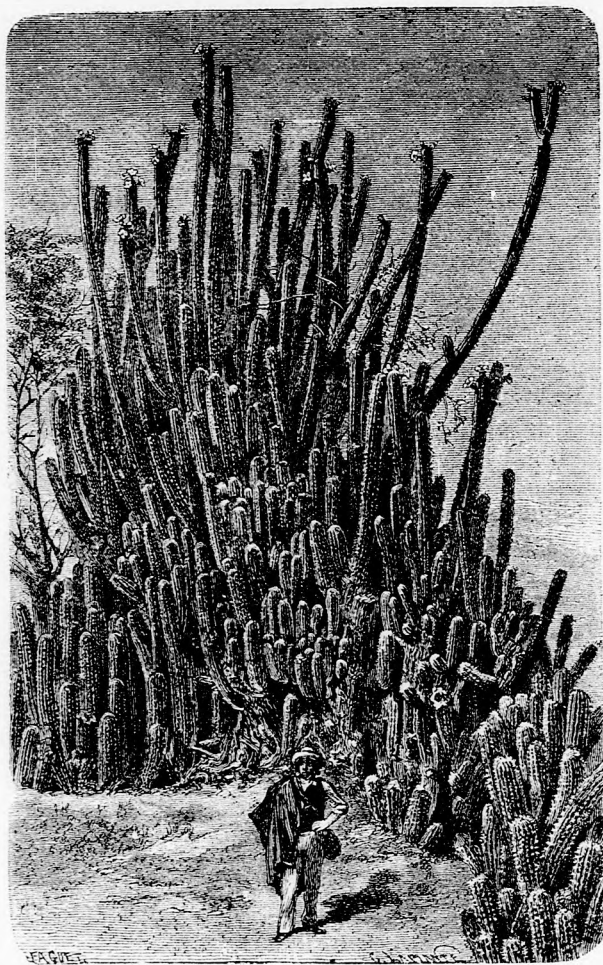
A mint atyjára gondolt, eszébe jutott nagybátyja is, kiről boldogult anyja azt irta, hogy bár az ellenséges táborban harczolt, de jó szívű ember; ha nagy szükségben lesz, hozzá fordulhat. Hátha most ezt megtenné? Az igaz, hogy ő maga nincs szükségben és nem is akar kérni semmit a maga számára; de ha csakugyan olyan jószívű az a nagybácsi, hát könnyen segíthet ezen a szegény asszonyon.

Sokáig gondolkozott, vajjon megtegye-e? Eleinte azt tervezte, hogy ir levelet a gazdag grófnak, de csak névtelenül, hogy ne is tudja, ki kéri. De aztán eszébe jutott, hogy az ilyen levélre alkalmasint semmit sem adna. Aztán nem is szükséges nagybátyja előtt titkolóznia, mert hiszen ez úgy is tudja, hogy Imre él, talán azt hiszi, hogy még jó anyja is életben van. Végre tehát azt határozta, hogy ir gróf Tarnai Jánosnak; megírja, hogy egy szegény özvegy asszony milyen nagy szükségben van s nagyon jó tettet vinne véghez, ha segítene rajta. Megkérte egyuttal, hogy ha csakugyan segiténé a szegény asszonyt, ne mondja meg neki, ki folyamodott számára e segítségért. Saját magáról pedig nem irt semmit, még azt sem, hol lakik; de nehogy azt higye, hogy valami csaló folyamodik hozzá, tehát aláirta igazi nevét: »gróf Tarnai Imre.« Aztán bepecsételte a levelet és elküldte.

Akkoriban még nem volt vasut, de a posta sem volt olyan jól berendezve, mint mai nap, nem lehetett azt várni, hogy az ember két-három nap mulva választ kapjon a levélre. Hetek multak, míg megszibb vidékről a felelet megérkezhetett. Imre nem várta, hogy nagybátyjától rö-

tön megjön a segély; de mikor már vagy két hét mult, kíváncsian leste, vajon volt-e sikere kérelmének. Ezt könnyen meg-

tudta, mert Zsuzsanna asszony ott lakott a házban, Imre látta, milyen nyomorban él; rögtön szemébe tűnt volna tehát, ha a



DÉLAMERIKÁBÓL. Óriás kaktusz. (Lásd a 343. lapon.)

szerencsétlen asszony valami nagyobb segítséget kap. Mert a levélben Imre pontosan megírta a Zsuzsanna asszony lakását, hogy a gróf oda küldje a segélyt.

De hiába leste, a szegény asszony sorsában nem látott semmi változást s a hülye Jankó napról napra keservesebben orditozta, hogy éhes. Az iskolás fiuk most

már nem ingerkedtek vele, hanem sajnálkoztak fölötte s odaadták neki oszonnájok felét, csak hogy ne éhezzen szegény. Imre gyakran egész oszonnáját is odaadta, de úgy hogy Zsuzsánna asszony ne lássa; nem akarta őt szerencsétlenségében megszégyeníteni.

Mikor már a második hét is végére járt, Imre lassanként lemondott a reményről, hogy levelenek valami haszna lett volna. Ez nagyon bántotta, úgy hogy jó barátja, Károly csodálkozva kérdezte: mi a baja? De Imre nem árulta el a történeteket, végre maga is bele nyugodott és végezte napi teendőit, mint rendesen.

Épen azon a napon pedig, melyen Imre föltette magát

DELAMERIKÁBÓL. Szakálas majom. (Lásd a 373. lapon.)
ban, hogy többé nem is gondol erre a dologra, egy szép négyfogatu hintó állt meg a város legjobb vendéglője előtt. A bakon ülő huszár fűgén leugrott s a hintóból egy halvány arczu, még nem igen öreg, de már egészen ősz urat segített ki. Az öreg uron meglátszott, hogy előkelő férfiú. A vendéglősnek, ki alázatosan elősietett, utasítást adott, hogy

több szobát rendezzen be, a kocsirol felhordatta a podgyászt, de ő maga nem ment föl szobájába, hanem halkán kérdezett valamit a vendéglőstől, aztán lassu léptekkel végigsétált az utcákon.

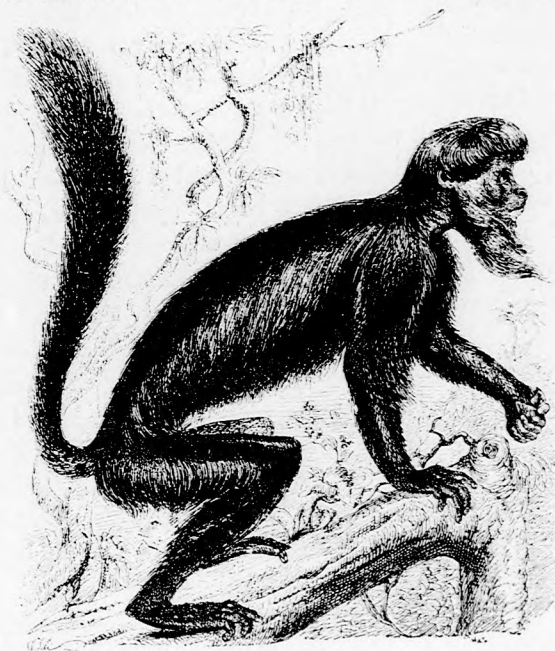
Mikor már jó ideig járt-kelt, mindig figyelmesen nézegetve a házakat, végre megállt egy kapu előtt. Épen egy iskolás diáknak látszó fiú jött ki s ezt megszólította:

— Mondd csak, kis fiam, nem tudod, hol lakik itt bizonyos Zsuzsánna asszony?

— De igen is, tudom, felelt a fiú, kíváncsian bámulva az idegenre. — Itt lakik épen ebben a házban... ott az udvarban hátul... az utolsó ajtóban. Bizonyosan ott-hon is van, mert egész nap ki nem mozdul, csak sirdogál.

— Köszönöm fiacskám.

Az idegen végigment az udvaron és benyitott a Zsuzsánna asszony lakásába. Egyszerű, szegényes lakás volt, melyben már alig maradt valami butor, Zsuzsánna asszony egyik darabot a másik után eladogatta, hogy kenyeret vegyen magának és fiának. A hüle Jankó most is épen egy



DELAMERIKÁBÓL. Szakálas majom. (Lásd a 373. lapon.)

nagy darab kenyeren rágódva ült a sarokban, míg anyja, fejét kezeibe temetve, szomorkodott az asztalnál.

— Zsuzsánna asszonyt keresem, — jó helyen járok? kérdé az idegen.

— Igen is, én vagyok az, felelt Zsuzsánna asszony csodálkozva.

— Egy jó barátja értesített engemet, hogy önt nagy csapás érte, szegény asszony, megérdemelné a segítséget. Én tehát . . .

Nem szólhatott tovább, mert nagy meglepetésére Zsuzsánna asszony, ki mindjárt kezdet óta mereven bámult reá, mindinkább elhalványult, aztán reszketni kezdett s végre térdre rogyott az idegen előtt:

— Irgalom! Kegyelem, gróf ur! Megvallok mindent!

Az idegen csodálkozva nézte a porban fetregő asszonyt.

— Mi baja? Mitől fél? kérdé aztán. Hiszen én segiteni jöttem a baján, nem pedig hogy bántsam. És honnan tudja, ki vagyok?

Zsuzsánna asszony e szavakra föl-emelkedett s kissé nyugodtabbnak látszótt, magában pedig ezt susogta:

— Nem ismert rám . . . talán nem is fog.

De ebben csalódott. Az idegent nagyon meglepte ez a furcsa viselet s most már ő kezdte mindinkább figyelmesen vizsgálni az asszonyt s minél tovább nézte, annál izgatottabbnak látszott. Végre hirtelen megragadta a Zsuzsánna asszony kezét és felkiáltott:

— Te vagy az, Zsuzsi! Az én elvesztett gyermekem dajkája, ki veled együtt eltűntél! Most már rád ismerek!

Zsuzsánna asszony halálsápadt lett és az asztalba fogózott, hogy rémületében össze ne rogyjon. A gróf pedig pillanatnyi szünet után így szólt:

— Tehát nyomon vagyok végre! És te magad árultad el, hogy te vagy a bűnös, te raboltad el leánykámat. Hol van gyermekem?

— Nem tudom, felelt Zsuzsánna asszony remegve.

— Ne tagadd! Tudod, hogy most már hatalmamban vagy. Ha visszaadod gyermekemet, talán még megbocsátok, különben reszkess haragomtól! Tudod, ki vagyok! Gróf Tarnai János, a ki meg is tartja, amit egyszer kimondott. Add elő gyermekemet!

— Nem tehetem, nem tudom mi lett belőle, felelé Zsuzsánna asszony.

— De igenis, tudnod kell; szólt a gróf fenyegető hangon. Nincs többé semmi kétségem, hogy te raboltad el. Ama borzasztó éjszaka, mikor kastélyom leégett, eleinte azt hittem, hogy kedves leánykámmal együtt oda égtél a lángok között. Széthányattam a romokat, de semmi nyomot sem találtam. Aztán jelentették nekem, hogy amaz éjjel láttak kastélyomon fölül egy asszonyt futni, ölében kis gyermekkel s föltámadt bennem a gyanu, hogy te raboltad el leányomat; kutattam az egész országban, de hiába s már azt hittem, hogy mégis csalódtam, ártatlanul gyanusítottalak. De most elárultad magadat, rettegéssédből látom, hogy te voltál a gyermekrabló, valld meg!

— Nem tagadom, én vittem el, szólt végre Zsuzsánna asszony elszántan.

— És hol van?

halálsápadt lett
gy rémületében
edig pillanatnyi

gyok végre! És
te vagy a bűnös,
. Hol van gyer-

elt Zsuzsánna

od, hogy most
Ha visszaadod
g megbocsátok,
mtól! Tudod, ki
nos, a ki meg is
mondott. Add elő

m tudom mi lett
asszony.

kell; szólt a gróf
többé semmi két-
l. Ama borzasztó
a leégett, eleinte
es leánykámmal
k között. Széthá-
mmi nyomot sem
ték nekem, hogy
omon fölül egy
is gyermekkel s
u, hogy te rabol-
am az egész or-
azt hittem, hogy
mul gyanusította-
magadat, rettegé-
váltál a gyermek-

én vittem el, szólt
y elszántan.

— Mondtam már, hogy nem tudom.
Elvették tőlem.

— Elvették? Kicsoda? Hogyan?
Rögtön mondj el mindent és valld meg
azt is, miért követted el elleném ezt a
szörnyű tettet?

— Miért? Boszuból! felelé Zsu-
zsánna asszony komoran.

— Boszuból? kiáltá a gróf csodál-
kozva. Hát bántottalak-e én valaha? És
szegény nőm nem úgy bant-é veled, mintha
testvére lettél volna?

— Oh igen, nem is lett volna semmi
panaszom, szólt Zsuzsánna asszony, de
nézzen a gróf ur oda, arra a szerencsétlen
fiura, az én Jankómra, a ki hülye, eszelős
boldogtalanná van téve egész életére! Ő
érette álltam boszút, ugy a hogy tudtam.

— Nem értelek, jegyzé meg a gróf.

— Mindjárt megmagyarázom. Na-
gyon jó dolgom volt nekem a gróf ur há-
zánál és szerettem is a kis grófkisasszonyt,
a ki gondjaimra volt bizva, mikor mamája
meghalt. Jó dolgom volt, egészen addig,
mig a gróf ur testvére, Imre méltóságos
egyszer látogatóba nemjött k's fiával, kinek
szintén Imre volt a neve. Persze, a gróf ur
erre talán már nem is emlékszik, de én, —
én soha sem felejttem el! (Folyt. k5v.)

A jó paripa.

(Képpel a 349. lapon.)

AZ ÉN lovam csak a jó,
Nincsen hozzá fogható!
Nem jár patkón, karikán,
Mégis gyors a paripám.

S bár hogy ütöm: engemet

Soha, soha le nem vet.

Csakhogy — furcsa egy dolog —

Mindig egy helyen forog.

DÉL-AMERIKÁBÓL.

— Óriás kaktusz. — Szakállas majom. —

(Képekkel a 340. és 341. lapokon.)

AZ ÉN kis olvasóim, kivált a leánykák
közt igen kevesen lesznek, a kik ne
ismernék a kaktuszt, ezt a furcsa virágot.
A virágját csak igen ritkán láthatni ugyan,
mert sokszor esztendők mulnak, míg ki-
virít; de maga a törzse is érdekes. Több-
nyire szurós tüskékkel van borítva és igen
különböző alaku; majd nagy gömb, mely-
ből mindig újabb gömbök nőnek egymás
fölé; majd hosszukás tenyéralaku lapokból,
majd ismét vastag, husos ágakból áll.
Nálunk is gyakran igen nagyra nő, csak-
hogy erre igen sok esztendő kell és még a
legnagyobb is csak törpe kis hajtás azok-
hoz képest, melyek a kaktusz igazi hazá-
jában, Dél-Amerikában láthatók.

Délamerikának két országa Peru és
Chili közt egy nagy, kopár sziklás síkság
terül el, melyet az Atakama sivatagnak
neveznek; itt van a kaktusz igazi hazája.
E síkság a legszomorubb tájak egyike.
Alig van ott valami növény, napokig jár-
hat az utas, a nélkül, hogy fát, bokrot
vagy csak füvet is találna; uincsen se pa-
takja, se forrása, kavicsos pusztaság az
egész. De mégis itt-ott egyszerre egész kis
erdő tűnik az utas szemébe s ha közelébe
megy, látja, hogy ez az erdő kaktusz nö-
vényből áll.

Ez a növény, melyet mi virág-cserép-
ben ápolunk, ott vadon tenyész s kivált
egyik faja, az óriás kaktusz, olyan nagyra
nő, mint nálunk a nagyobb fák. A hol egy
kibujt a földből, csakhamar nő mindjárt
mellette egy másik és lassacskán mindin-
kább szaporodik, vastag, husos ágai
egymásba fonódnak, összenőnek és évek
multával egész eleven bástyát képeznek.
És a hol ilyen kaktusz-erdő támadt, ott
lassacskán más növény is tenyészni kezd,
mert az óriás kaktusz árnyékában védve
van a nap perzselő sugarai ellen. Maga a

(Folytatása a 346. lapon.)



A MEGSZORULT RABLÓ. (Lásd a 347. lapon.)

(Folytatás a 343. laphoz.)

kaktus elbirja a legnagyobb forróságot is, és nem árt neki, ha akár hónapokig sem kap esőt.

Szintén Délamerikában, de más vidéken, az Amazon-folyó melletti őserdőkben honos a szakállas majom, mely a virgocnz, bohókás majom familiának egyik érdekes tagja. Középnagyságu, de eléggé erős állat és hosszú szőre miatt még zömökebbnek látszik, mint a milyen valóban. Szőre fekete, a hátán vörhenyes, legfurcsább pedig rajta a szakállá, mely által különösen hasonlít az emberhez, bár teste különben nem emberi formájú, mint a gorilláé vagy orang-utáné.

A szakállas majom rendszeren kisebb csapatokban él együtt s minden ily család kiválaszt magának bizonyos helyet, hol állandóan tanyáz; ide aztán más családbeli majmot nem ereszt. Egymást nagyon szeretik, vigan játszanak, enyelegnek nap-hosszat és ha valamelyiket ellenség támadta meg, a többi bátran segítségére siet; épen ezért nagyon nehéz élve elfogni.

Ha kicsi korában fogják el, könnyen megszeliidül s vidám, fürgé házi állatka, mely bohóságaival sok mulatságot szerez. Ezért az ottani gyarmatosok nagyon szeretik és sok háznál tartják.

Eledele leginkább gyümölcs, de a rovarokat is szereti s ezeket igen ügyesen tudja elfogni, épen úgy, mint ti pl. az asztalon sétáló legyet szoktátok hirtelen elkapni.

MAGYAROK TÖRTÉNETE.

(Vége.)

Harmadik korszak.

1301-től—1540-ig.

Kihalt az Árpád ház és lőn véres viszály,
Hogy *Venczel* vagy *Károly* legyen-e a király?
Végre a cseh *Venczell* tették meg királynak,
A kitől hívei csakhamar elállnak.
S *Ottót* választották helyette; de *Károly*
Részére ettől is sok magyar eljártol,
Igy elérte végre *Károly*, hogy király lett,

A ki *Csák Mátéval* soká veszekedett.
Az ő udvara lőn *Visegrádnak* vára,
Hol legyilkoltatott a szegény *Zách Klára*.
Beszéljünk immár a legdicsebb királyról,
Nagy Lajos, *Károlynak* idősebb fiáról,
A gyilkos *Johannát*, a ki megfenyíté,
Magyar hazánkat oly szélesre bővíté,
Hogy három tengernek idegen partjára,
Terjedt Magyarország roppant nagy határa!
Kár hogy nem volt ezen nagy királynak fia.
Utánna trónra ült leánya *Mária*,
Mert *Kis Károlyt* *Forgách* úgy föbe ütötte,
Hogy királyi lelkét hamar kilehelte.
Máriának férje németek császára,
Zsigmond; *Nikápolynál* véres tánczot jára:
Harminez társaival *Kontol* leölette,
Husszot a cseh papot máglyán megégette,
A magyarok végre tömlőczbe is zárták,
Hogy bárcsak meghalna! ohajtozva várták.
Albert az országba nyugodalmat hozott
A török erővel dicsőn megbirkozott.
Ulászló királynak *Hunyady* vezére.
Becsületet hozott a magyar nevére,
Oh de *Várna*! téged busan emlegetnek,
Mivel temetője lettel e nemzetnek!
Hiteszegett király, te ezen csatába
Népeddel rohantál a halál torkába.
Hunyady János az országnak védapja,
A pogány, törököt üti, veri, csapja.
László gyöngé lévén a hon védelmére.
Hazánk ügye jutott e hősnék kezére
S a király *Hunyadyt* mivel jutalmazta?
Idősebbik fiát gyáván lenyakazta!
Megáldja Isten a becsületességet,
Hunyady fiában ért egy boldog véget,
Mert *Hunyady Mátyást*, a magyar gyermeket,
Ki távol börtönben rablánczon szenvedett,
Királlyá választá a jó magyar nemzet,
S ezzel a hazára örökös fényt szerzett,
Mátyás nagygyá tette e vitéz nemzetet,
Általa a német s török legyőzetett.
Az egész nagy világ tisztelettel álla
A magyar előtt mig *Mátyás* volt királya.
Kinizsy, *Báthory* vezérek — s ő maga
E jó vezéreknék ragyogó csillaga.
Jaj! de halálával elmúlt a vigasság:
»Meghalt *Mátyás* király oda az igazság!«

A romlott nemesség elhagyá e zászlót,
S királyá választá a gyáva *Ulászlót*.
Erre a parasztság fellázada épen,
S török helyett magyart öle mindenképen.
Uri vér ömlött a parasztnak kezétől,
S az Isten elfordult gyilkoló népétől.
Lajos lévén hazánk gyermek fejedelme,
Rá jött a magyarra végső veszedelme,
Jött a török miként a fellegek jönek,
S a magyar nem készült ellenébe ennek.
Lajos kis hadával *Mohács*nál megállá,
S egy csatában egész honnal sirba szállá.
Itt hullt el virága a magyar nemzetnek.
Beszedim ezután mindig gyászt hirdetnek.
Zápolya ragadta kézbe a koronát,
S hogy győzzön, töröknek adta el a honát.
Török kézre jutott ős *Budán*ak vára,
Rablánczokon vitték a magyart vásárra.

Negyedik korszak.

1540-től a mai napig.

Majd német kézre jött *Árpádnak* országa,
S elsüllyedt a magyar jobbnak hitt világa.
Első *Ferdinánd*, hogy legyőzte *Zápolyát*,
Magának foglalta a magyarok honát ;
Zápolya özvegye a törököt kérte,
Hogy védje meg s a hon legyen bére érte,
Miksa ki oly okos, oly szelid, a mily jó
Alatta terjedt is a reformáció.
Szigetvárat a hős *Zrinyi* oltalmazta,
Igy *Szolimán* Bécsset el nem foglalhatta.
A protestánsokat *Rudolf* nem szerette,
Győrt ekkor *Pálffy* a töröktől elvette,
Azután fellázadt a híres *Bocskay*,
Bécsben irattak meg a béke pontjai.
Mátyás *Rudolf*ot a trónból kivetette
Törvényinkre esküdt, de hitét megszegte,
Második *Ferdinánd* harczott a csehekkal,
Sőt harcza szállt minden reformált rendekkel.
Gustáv Adolf s *Bethlen* ugy megszorították,
Hogy birodalmából csaknem kihajtották,
Harmadik *Ferdinánd* szintén nem nyughatott,
Első *Rákóczy György* vele hadakozott,
Negyedik *Ferdinánd* király is alig volt.
Hogy megkoronázták nem sokára megholt.
Első *Leopold* az kinek emlékére,
Felindul minden jó s szelid magyar vére :

Francia haddal a törököt megverte,
Mielőtt amagyar koronát elnyerte.
Néhány főbb magyar ur arra törekedett,
Hogy magyar trónoljon Magyarország felett,
De *Leopold* velök megelőzőleg bánt.
Lenyakazta *Zrinyit*, *Nádasdit*, *Frangepánt*.
Erre *Tököli* lón a magyar párt feje,
Török segítségből állván hadereje,
A török öt pénzzel királyunkká tette,
Csallóköz már övé, Bécsset fenyegette,
De a hős *Szobyeszky* nem sokáig késett,
Szétverte a pogányt s megmentette Bécsset.
Budavára pedig mert a török futott,
A keresztény hadak birtokába jutott.
De első *Józseffel* béke szállt végtére,
Kifáradt, elvérzett Magyar hon egére.
Harmadik *Károly* a magyart arra bírja,
Hogy a szentnek czimzett kötést aláírja,
Hogy lány is ülhesen a királyi székre,
Mária Terézia így lón király végre.
Öt az egész világ haddal megtámadta,
De a vitéz magyar elveszni nem hagyta.
Második *Józsej*et szerette a népe,
Kár, hogy minden hozott törvényt összetépe,
Majd *Leopold* után a császár *Ferencz* lett,
A kin *Napoleon* győzedelmeskedett,
Végső *Ferdinánd*dal vége beszédemnek,
Él még de nem feje többé nemzetemnek,
Ferencz József ült fel nagybátyja trónjára,
Éljen népeinek boldogítására.

MEGSZORULT RABLÓ.

(Képpel a 344—345. lapokon.)

KINT AZ udvar végén kóborolt a kis
cizca, hol a napfényen sütkérezve, hol
a verebeket riasztgatva, nagyokat ugorván
utánok, abban a reményben, hogy elfog-
hatja valamelyiket. Ebből persze semmi
sem lett, mert a verébnek is van ám esze
és van jó szeme, ami pedig a legfőbb, van
szárnya s gyorsan fölrepül a háztetőre,
honnán aztán gunyosan csiripel a kis
cizczára.

De mialatt a cizca ekkép csupa
tréfából vadásztat, nem veszi észre, hogy
épen őt környékezi a legnagyobb veszedé-

lem, mely már nem olyan játék, mint az ő vadászata. Hatalmas vércse kereng magasan fönt a légben s éles szemeivel fürkészi, hol található valami jó prédát. Lát sok apró madarat, de ezeket kevesli ebédre, nagyobb falatot kíván. Egyszerre megpillantja a cziczát s a következő pillanatban villámgyorsan lecsap a magasból és erős karmai közé kapja áldozatát.

A szegény cziczuska szörnyű rémületében azt sem igen tudta, mi történik vele, csak azt érezte, hogy mozdulni sem tud, vége van. És bizony vége is lett volna, mert bármily kétségbeesett erőfeszítéssel kapaszkodott lábcskáival a földbe, a hatalmas rabló madár könnyedén fölrepült volna vele a magasba s messze valahol a sziklák közt fölfalta volna. De éppen mikor már föl akart röppenni, akkor hirtelen nagy változás történt.

A czicza mama, aki szintén nem messze sétálgatott, tapasztalt szemeivel észrevette a magasban kerengő ellenséget; mikor pedig ez lecsapott, a cziczamamának az jutott eszébe, vajjon az ő kedves kicsikéje nincs-e itt közel, nem őt fenyegeti-e a veszedelem? Körülnézett s ijedten látta, hogy csakugyan a kis cziczát akarja elragadni a gonosz rablómadár.

— Dej' szen, abból semmi sem lesz! gondolá az öreg macska.

Roppant haraggal s nagyokat ugorva egy pillanat alatt ott termett s torkon ragadta a meglepett rablót. Most már ez volt megszorulva. Eleinte nem akarta elbocsátani zsákmányát, de végre is kénytelen volt vele, mert a dühös öreg macska úgy a torkába harapott, hogy már fuldokolni kezdett. Eleresztette tehát a kis cziczát s ez ugyancsak sietett biztos helyre menekülni. Az öreg macska és a rabló madár aztán még jó ideig viaskodtak, mignem a madárnak sikerült megszabadulni és elrepülni. Nagy seb tátongett a torkán s tudom, vissza nem tér többé abba az udvarba.

IGAZMONDO FERKÓ.

— Mese. —

(Folytatás.)



Z ÖREG észrevette Ferkó meglepetését és mosolyogva mondá:

— Ugy-e, azt hiszed valami boszorkánymester barlangjába jutottál? Nem is nagyon csalódlod, mert én a híres Aranyöntő bűvész vagyok, ki titkos hatalommal bírok a természet erői fölött. De ha hallottad hiremet, tudhatod, hogy hatalmam soha sem használom roszt; éjjel-nappal buvárokodom, dolgozom, de a kincseket, melyeket előteremtek, úgy rejttem el a föld mélyében, hogy az emberek megtalálják. Nekem magamnak nincs szükségem a kincsre.

Ferkó ezt nagyon derék dolognak találta, de nem fojthatta magába a kérdést, hogy ha olyan titkos bűvereje van, miként juthatott tegnap ama gonosz rablók hatalmába?

— Oh, az nagyon egyszerű, felelé a bűvész. A mint földalatti palotámból kilépek, megszűnik hatalmam s akár meg is ölhetek volna, ha te, derék ifju, meg nem szabaditsz. Ezért hálás akarok is lenni és fölfedezem neked a nagy titkot, melyet te talán még nem is tudsz.

— Mi az?

A bűvész kihuzta a Ferkó kardját s megmutatta neki, hogy a kardon titkos írásjegyek vannak kiverve.

— Látod e jegyeket? Tegnap, mikor a rablókkal vívtál, én észrevettem e jegyeket kardodon, mert csodásan villogtak. Az éjjel, mig aludtál, vittem számodra vitézhez illő öltözetet s ekkor elolvastam ez irást is. Tudod-e, mi van itt megírva?

Ferkó őszintén megvallotta, hogy ő bizony soha még hírét sem hallotta az ilyen betűknek, nem hogy olvasni tudná.

— No's hát megmondom, szólt a bűvész. Ez van ide írva :

»A ki e kardot megtalálja, az megszabadithatja az elvarázsolt Hajnalka királykisasszonyt.«

— Oh, szívesen megteszem, szólt Ferkó. De az igazat megvallva, soha sem



A JÓ PARIPA. (Lásd a 343. lapon.)

hallottam hírét ennek a királykisasszonynak, azt sem tudom, a világnak melyik végén keressem.

— Épen ebben akarlak megsegíteni,

felelé a bűvész. Remélem sikerülni fog kiderítenem, hol találhatsz reá.

Ezzel egy tiszta aranyból való kicsike széket tett asztala szélére s az ab-

lakhoz lépve, kissé félrehuzta a függönyt. A nyiláson fényes napsugár sütött be, egyenesen az aranyszékecskére s a mint Ferkó oda nézett, úgy látta, hogy nem is napsugár csillog az aranyszéken, hanem egy ragyogó, piczike, mosolygó emberke ült benne.

A bűvész kört csinált a székecske körül varázsbotjával és kérde:

— Mondd meg nekünk, hol láttad az elvarázsolt Hajnalka királykisasszonyt?

A tündöklő kis alak erre csengő vékony hangon felelé:

— Ismerem a világ valamennyi király leányát, sugaraim mindenhova eljutnak, — de Hajnalkát, az elvarázsolt királyleányt soha sem láttam.

— Köszönöm, elmehetsz! szólt a bűvész.

A kis alak eltűnt, a bűvész leereszté a függönyt s ezzel a napsugárt is kizárta.

— Azt már tudjuk, szólt a bűvész, hogy a hol nap süt, ott a királyleány soha sem jár. Meglehet, hogy csak éjjel szabad mutatkoznia. Meg kell tehát várunk az estét, hogy a holdat megkérdezhessük.

Este a bűvész ezüst székecskét tett az asztalra s rábocsátotta a holdsugárt, melyből csakhamar ezüsthényű kis alak tűnt elő. Ezt is megkérdezték, de ez is csak azt felelte, hogy soha sehol sem látta azt a királykisasszonyt.

Most már a bűvész is meg volt kissé akadva. De nem csüggedett el, hanem mély gondolatokba merülve ült sokáig karszékeében s végre így szólt:

— Ha sem a nap, sem a hold nem láthatja, akkor kétségkívül oly helyen kell rejtve lennie, a hová sem a nap, sem a

hold fénye be nem hatol, — valahol a föld alatt vagy egészen elzárt helyen. De öröhsötétség ott nem lehetett, bizonyosan égett fáklya, mikor azt a helyet készítették. Tehát a mesterséges fény fogja megmondani, hol található meg.

Ezzel vörös rézből való székecskét vett elő s egy égő fáklya sugarait irányozta reá. Rögtön előtűnt egy vörös emberke s mikor kérdezték tőle, hol van a királykisasszony, így felelt:

— Messze innen, már a világ végén, az öreg Ropogó király országában él a királynak elátkozott leánya, elrejtve a napvilág elől egy óriási földött csarnokban, a királyi palota mellett.

— Köszönöm, most már tudjuk, a mit tudni kívántunk.

Az öreg bűvész aztán megmagyarázta Ferkónak, merre kell indulnia, hogy abba az országba eljusson. Aztán melegen elbucsztak, az öreg egészen a sziklakapuig kísérte Ferkót, a kapu előtt pedig gyönyörű fehér paripa várta fölnyergelve az ifju vitézt. Ferkó jókedvűen nyeregbe pattant és elvágtatott.

Sok országon, királlyságon kalandozott végig, sokféle veszedelemben jutott, de vitézsége, jó kardja segítette minden bajból, úgy hogy hire messze földön elterjedt. Marasztalták is mindenfelé az ifju hőst, de ő csak ment tovább, míg végre eljutott közel a világ végéhez, a Ropogó király országába. Itt aztán egyenesen a fővárosba ment, a hol az elátkozott királykisasszony lakott.

Hajnalka királykisasszony csakugyan nagy átok alatt volt, de nem úgy, mint más elvarázsolt királyleányok. Nem őriz-

ték öt sárkányok sem másféle szörnyet-
gek, nem kellett érette halálos tusát vivni
annak, a ki meg akarta szabadítani, —
egészen más sorsot mért reá a gonosz
tündér, ki varázslata alatt tartotta.

Mikor a királykisasszony született,
Ropogó király az akkori szokás szerint
meghívta a keresztelőre valamennyi tün-
dért, a ki közel volt: csak egyről feled-
kezett meg: ez az egy aztán ször-
nyen megharagudott és boszút forralt; de
eltitkolta boszuságát és nyájas képpel
jelent meg a király előtt, tudtára adván,
hogy Hajnalka királykisasszonyt borzasztó
veszedelem fogja érni, ha tizenhat éves
koráig csak egyszer is megpillantja akár
a napot, akár a holdat; a nap- vagy hold-
ságártól el fog senyvedni, rettenetes kinok
közt fiatalon meg fog halni.

Nagyon megijedt erre a király, de
még inkább a királyné és rögtön összehí-
ták az ország legbölcsebb embereit, hogy
találják ki, mikép kell hát a kis királykis-
asszonyt fölnevelni, hogy soha meg ne
lássa se a napot, se a holdat. Hosszas
tanácskozás után végre építettek egy
óriási egészen zárt csarnokot, olyan nagyot,
hogy egész paloták, kertek elfértek alatta;
ide vitték a kicsike királyleányt és itt nőtt
fel tizenhat éves koráig. De mikor a tizen-
hat esztendő letelt és a király ki akarta ve-
zetni leányát az igazi szép szabad világba,
akkor nagy szomorúságára azt vette észre,
hogy ezt nem teheti, a királykisasszony
semmi képen nem akart megválni a helytől,
a hol fölnevelkedett. Hiába mondták neki,
hogy odakint sokkal szebb minden, hogy ott
lesz csak igazán vidám és boldog; a király-
leány ezt nem értette, jó szántából nem

ment. Ki akarták hát vinni erővel, de
ekkor látták csak, hogy a gonosz tündér
ugyan csak megcsalta őket: a ki hozzányult
a királyleányhoz, rögtön elvesztette min-
den erejét.

A király nagy szomorúságában maga
elment a gonosz tündérhez és kérte,
kérdte, miképen lehetne leányát kiszaba-
dítani? De az csak annyit mondott, hogy
ő most már maga sem segíthet, bár a se-
gítség nagyon könnyű. Erre azonban egy
vitéz ifjunak kell vállalkozni s neki ma-
gának kell kitalálni, mivel szabadíthatja
meg a királyleányt. Három kérdésre kell
felelnie; a kérdéseket a királyleány adja
fel s a vitéz dolga jól meggondolni, mit
felel.

A királyleány azonban csöppet sem
szomorkodott, sőt nagyon jól érezte ma-
gát az ő elzárt kis országában, melyet
egészen kényére rendezett be. A király
mindent megtett a leánya kedvéért, a ki-
rálykisasszony pedig mindenféle bohósá-
gokat gondolt ki. Az óriási csarnok tete-
jének közepéről egy roppant lámpás világi-
tott; úgy volt készítve, mintha a nap volna
és annyival persze még különb is volt a
napnál, hogy soha nem nyugodott le, min-
dig égett, a csarnokban tehát soha sem
volt éjszaka. Az ilyen naptól persze nem
nő se fa, se virág, semmiféle állat vagy
madár nem akart megélni az elzárt csar-
nokban; de a királyleány ezt nem bánta,
csináltatott ő magának még szebb virá-
gokat, fákat és madarakat, mind mester-
ségesen. A sárga virágok tiszta aranyból
voltak, a fehérek ezüsből, a vörösek rubint-
ból s egész csapat szolgának egyéb dolga
sem volt, mint naponként telehinteni a

mesterséges virágokat illatszerrel, hogy a ki megszagolja, azt hihesse, hogy igazi virágot szagol. Aztán készítettek fákat, melyeknek a levele zöld bársonyból volt s gyümölcs is függött az ágakon, a gyümölcs pedig nem volt egyéb, mint alma-, körte- alaku kis üvegcese, megtöltve finom cukros lével. Még mesterséges madarakat is tettek a fákra; az aranyból, ezüsből készült madarakban kis gépecske volt, mely a szárnyakat mozgatta s a madár-hangot is utánozta. És a királykisasszony meg volt győződve, hogy ez mind sokkal szebb, mint odakint az igazi természet.

A király és felesége valamint az udvari főurak és hölgyek a nap nagy részét ott töltötték a királykisasszonynál, hogy mulattassák és rövid idő alatt reájok is elragadt a betegség, úgy hogy utoljára már mindenben csak azt szerették, ami mesterséges és elájultak, ha igazi virágot pillantottak meg. Öltözetük egészen olyan volt, mint a királykisasszony kívánta; mivel pedig ez mindent fonákul gondolt ki, olyan maskara-ruhákban jártak mindnyájan, hogy azt sem lehetett tudni, melyik a férfi, melyik az asszony; arcukat telepingálták festékekkel, aztán telehintették magukat kábító illatszerekkel, úgy hogy más emberfia tiz ölnyire is alig bírta kiállani. De a királykisasszony így tartotta szépnek s az ő kedvéért mindnyájan elhitték.

(Vége következik.)

Intés.

(Képpel a czimlapon.)

*E*_J KIS gazdám de jóízűn
Eszegetsz,
Jó falalatot a szájadba
Tesegetsz.

*Nincsen gondod a te öreg
Kutyádra.
Pedig szolgált, s így jutalmát
Mevárja!*

*Amíg oda voltál, a fát
Örzöttem,
Odasettent tolvajokkal
Küzdöttem.*

*Hogy nézhetnél faáruuló
Uradra:
Ha idején hü kutyád nem
Ugatna?*

*De hisz tudom, csak ingerkedsz
Envelem.
Ki is kapom, ugy-e bár, a
Kenyerem?*

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XX. köt. 19-dik számában közölt képrejtvény megfejtése:

„Tömlő.“

(Vége.)

Révy Laczi, Strosz Eszti, Finály Lajos és Gábor, Zaitschek Arthur és Jaromir, Tihanyi Albert, Aschendorf József, Reismann Nellike, Kircz Ilka és Oszkár, Brankovits Vilma és Erzsi, Péchy Márta, Podhorszky Ilona, Kun László, Lengyel Béla, Grünstein Ilona és Miksa, Arany Irén, Vásárhelyi Janka, Schwarz Benő, Pórzász Károly, Bernát Magda és Zsiga, Niedermann Száli, Bárczy Margit, Béla és Barna, Guttmann Vilma, Rózsahegyi Juliska, Weiszberger Szidónia, Gizella és Mór, Zilahy Gyula, Burger Lujza, Tachauer Aranka, Csukássy Jenő, Orczy Róza, Hallósy Margit, Förszner Lajos és Gyula, Tomka Satika, Lövy Gizella, Springer Ernő, Szentirmay Béla, Kirkorovits Ilona és Jenni, Ehrlich E. (egészen ird ki nevedet. F. b.), Strassburger Malvina, Veisz Lina, Stein Rikárd, Bárány Ernő, Kelemen Irén, Bachrach Emil és Ernő. Jósa Mártha, Zlattner Judit, Betti és Zsófi, Bogdánffy Géza, Pongrácz Imre, Szalacsy Gizella, Kardos Frida és Irma, Urmánecz Menke, Jakobi Béla, Frank Hugó, Körmendy Elvira és Józsa, Péterfy Dénes és Károly, Stockinger Ella és Mari, Prchal Antal és Henrik, Hercz Amália, Feuerstein János és Rudolf.